

Kutatói értekezlet a Szegedi Biológiai Központban

A Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Központjában tegnap, csütörtökön kutatói értekezletet rendeztek. Teplán István, az MTA természettudományi II. főosztályának vezetője tartott vitaindító előadást. Értékelte az SZBK elmúlt öt évi tudományos tevékenységét, továbbá ismertette azokat az elvárásokat, amelyeket az MTA vezetősége — a magyar társadalom egészének érdekeit szem előtt tartva — a biológiai központtal szemben támaszt a jövőben.

Az értekezlet munkájában részt vett dr. Márta Ferenc akadémikus, az MTA főtitkára, dr. Láng István akadémikus, az MTA főtitkárhelyettese, dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára és Deák Béla, a szegedi városi pártbizottság titkára.

Az előadást követő élénk vita arról tanúskodott, hogy a kutatóintézet vezetői és munkatársai átérik felelősségüket, arra törekednek, hogy a tudománypolitikai irányelveknek megfelelően minél jobban a társadalom hasznát szolgálják.

Bizottság a textilművekben

Küszködve a művelődésért

Kétezer 700 dolgozó, s több mint 500 általános iskolai végzettség nélküli. (Ugyan csak szűk ötödrészt jelent, így is riasztó, bár a jelenség távolról sem egyedi.) Közülük 66 harminc éven aluli, 325 még nem töltötte be ötvenedik életévét. (Így még cifrább: hiszen ezek fiatalok...) Végzettségük, pontosabban végzetlenségük következményeként segédmunkások — anyagmozgatók, rakodók és így tovább. Tehát — többnyire nem is brigádtagok.

A helyszínen — a szegedi textilművekben — 1977 végén alakult meg a művelődési bizottság. Első dolga volt egész éves, a következő esztendőre szóló munkatervet kidolgozni. Olyan javaslatokat tettek, amelyeket a SZOT-határozati értelmében egy művelődési bizottságnak tennie kell. Első helyen szerepelt az általános iskolát el nem végzettek ügye: „aranyuk az utóbbi években erősen megnövekedett”. Igen, mert mindig újratermelődik az alafokú végzettséggel sem rendelke-

zők száma. Korábban kihelyezett iskola működött a textilművekben, ez azonban az érdeklődés hiánya miatt (?) megszűnt. A dorozsmai üzemezség területén működik egy, tavaly tizenötven vizsgáztak ott. A többi?

„A fiatalok nagy része a jobb kereset reményében hagyja ott idő előtt az általános iskolát. Természetesen a családi körülmények is nagy szerepet játszanak. De megkérdezném: miért nem tudja az iskola megtartani őket? Itt a gyárban nekünk már kevés ambícióval nagyfokú közömbösséggel és megnövekedett érzékenységgel, önértékeléssel kell számolnunk, ha továbbtanulásra biztatjuk őket. A kihelyezett iskola vizsgáztatóról sem volt valami jó véleményük, azt mondták, néhányszor mintha szándékosan „nyírták” volna őket... túl szigorúak voltak és nem eléggé segítőkészek. Mi véleményünk? Mondunk, javaslatokat teszünk, küszködünk, de...” Így Nógrádi István, a textilművek művelődési bizottságának egyik tagja.

Nem várkozni akarunk kijelentésével, inkább egy-két dolgot megjegyezni. Mit tehet a művelődési bizottság? Kétségtelenül nehéz helyzetben van, hiszen a gyakran ingázó, nem brigád kötelekben dolgozó fiatalokkal még találkozni is nehéz. Ugyanakkor sok függ a művelődéssel foglalkozók alkatától, pedagógiai érzékétől. Igaz, nem hivatásos pedagógusok, de feladatokhoz bizony efféle képességek is hozzátartoznak. Ami pedig a hivatásosokat, a vizsgáztatókat illeti, úgy gondoljuk, inkább legyenek szigorúbbak, mintsem holmi statisztikai-mennyiségi szemlélet jegyében „bizonyítványgyárt” működtesse...

Javaslatot tett — talpraesett, átgondolt, okos javaslatot — a művelődési bizottság a KISZ-klub ésszerűbb felhasználására is. Eppen a fiatalok művelődése érdekében. Akárcsak a textilművek két munkásnő-otthonának lakói számára, szabad idejüket tartalmasabban felhasználandó. Mi történt azóta, az eltelt jó fél év alatt? Voltaképpen nem sok. „Az ifjúsági parlamenten szóban ehangzottak sokkal nagyobb súlyúak, mint a mi írásban beterjesztett javaslataink”.

A művelődési bizottságok — nemcsak a textilművekben —, ha elég aktívak, szükségyszerűen küszködnek. Küszködnek, művelődésért. A kezdeti idők bukdácsolásai így érthetőek. Az már annál kevésbé, ha a javaslatokat „ilyen is volt” címkével valahová elillusztrálják a „felsőbb irásztalok” környékén...

D. L.

Kihelyezett szakszervezeti titkársági ülés a KSZV-ben

Hogyan érinthetik egy vállalat dolgozóit a terméktervezési-változatok, a távlati átszervezések, átszerveztetők? S mit tehet a szakszervezet annak érdekében, hogy az alkalmazottak zökkenőmentesen állhassanak az új helyzetre? Erről és hasonló kérdésekről beszéltek a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa titkárságának munkatársai a Kenderfő- és Szővőipari Vállalat gazdasági és társadalmi vezetőivel tegnap, csütörtök délután a KSZV szegedi központjában.

Espersit-emlékház

Avatóünnepség Makón

„A Musa áldja ezt a szép lakot, / Hol napjaim derűs öröme folytak...” — dicsérte verssel Espersit János makói ügyvéd Kazinczy utcai házáat Juhász Gyula „literátor”. Magáról a jó barátáról, a makói baloldali értelmiségi csoport egyik legjelentősebb alakjáról, a lapszerkesztőről, közéleti férfiúról és irodalmi-művészeti mecénásról így vallott: „Ez a nagyon kedves, minden gondolatomat kitaláló és minden szeszélyemet honoráló mecénás nem volt se gróf, se báró, még csak bankár sem volt, sőt ellenkezőleg. Költő volt az én pártfogóm, aki szép versek írása helyett szép dolgokat művelt egész életében: az igazságot kereste és védte, a szabadságot imádta és akarta, nem azt a szabadságot, amely az ősök jogán uralkodik, hanem azt, amelyik a testvéri ölelés révén mindnyájunkat boldogítja.”

Makón, Espersit János egykori lakóházában, a Kazinczy utca 6. szám alatt tegnap, csütörtökön Espersit születésének 100. évfordulóján megnyitott a Dél-Alföld legjelentősebb irodalmi emlékháza. Az ünnepélyes avatáson ott volt Borbély Sándor, az MSZMP Kézdivaskúti Bizottságának titkára, dr. Komócsin Mihály, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Perjési László, a megyei tanács elnöke, dr. Varga Dezső, a makói városi pártbizottság első titkára. A megjelenteket dr. Forgó István, a makói városi tanács elnöke köszöntötte, majd Nagy Zoltán, a Szegedi Nemzeti Színház művésze idézte Juhász Gyula és József Attila e ház és egykori gazdája ihlette verseit. Megnyitó beszédet Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese mondott, s a szalag elvágásával ő avatta föl az emlékházat. (Ünnepi beszédét az Espersit-emlékház bemutatásával együtt lapunk későbbi számában közöljük.)

A jelentős szakmai és társadalmi összefogással létrehozott nagyszerű irodalmi emlékház öt szobában és az alsó épületben idézi föl a század első évtizedeinek makói világát, a Dél-Alföld

Szabó G. László megnyitó beszédét mondja. Mögötte (balról jobbra) dr. Perjési László, dr. Komócsin Mihály és Borbély Sándor

Makó, Kazinczy utca 6.; az Espersit irodalmi emlékház

egyik legjelentősebb szellemi központjának mozgalmas életét, kisugárzó hatását. Korabeli fotók, első kiadású kötetek, kéziratok, dedikálások, lapkiadások, egykori bútorok, festmények, tárgyak vezetik el a látogatót Espersit János vonzó körébe, ahol mindig otthonra talált Juhász Gyula, Móra Ferenc, ahonnan elindult József Attila fényes pályája, ahol kiállt a Rudnay-vezette makói művésztelep szikrája, ahol gyakori vendég volt a Vén Emil és Barcsay Jenő, ahol megszülettek a kiállítások, hangversenyek, szín-

házi előadások gondolatai. A falakon, a tárlókban, a házigazda rekonstruált dolgozószobájában, a vendégszobában — ahol József Attila lakott — fűlörakoztatott példaadó emlékek máig termékenyítő hatású példák a folyosó dekorációját — a Makói Grafikai Művésztelep alkotóinak munkáiból rendezett kamaratárlat —, valamint a makói születésű, kiváló grafikusnak, a művésztelep vezetőjének, Kocsis Imrénnek gondolatgazdag Espersit-emlékfala.

T. L.

Ellenőrzések a belkereskedelmi törvény végrehajtására

Tilos a vásárlót jogosultsággal előnyben részesíteni vagy hátránnyal sújtani, a vevőtől külön jutást vagy más előnyt kérni, követelni, elfogadni. Az üzletben levő árut visszajutani nem szabad. A belkereskedelmi törvény előírásai ezek a kötelezettségek, amelyek érvényesítését különböző intézkedésekkel segíti és figyelemmel kíséri a Belkereskedelmi Minisztérium.

Az előnyökért megkülönböztetett kiszolgálás lehetőségének megszüntetésére tö-

rekednek a megfelelő árufedezet, az igények szerinti kínálat megteremtésével. Ezt szolgálják például a termékszerkezet korszerűsítésekor kieszárlók pótlására kiadott intézkedések, a kapacitások bővítését segítő anyagi ösztönzők, támogatások. A minisztérium rendelkezése az előjegyzések árúértékesítésére is azért született, hogy a vásárlók igazságosabb sorrendben juthassanak hozzá a nem mindig folyamatosan kapható termékekhez.

A minisztérium ellenőrzési programja alapján a kereskedelmi felügyelőségek a rendőri szervekkel együttműködve, valamint a vállalatok belső ellenőrzésük útján, rendszeresen vizsgálják a törvény érvényesülését és szigorúan fellépnek a törvénybe ütköző magatartás ellen. Az ellenőrzések tapasztalata szerint a különböző szabályozások ellenére is előfordul, hogy jogtalan előnyöszerzés reményében mesterségesen tehermentesítik a hiánycikket, nemegyszer a vásárlók maroknyi átlátnak fel van a vállalatok ellenőrzését azért, hogy hozzájuthassanak különféle termékekhez.

Az ellenőrzések, a bejelentések nyomán a közelmúltban ítélték el a Csongrád megyei Zöldért Vállalat boltvezetőjét Móra Sándort 8 havi helyettesét, Palócz Imrét pedig 10 havi szabadságvesztésre és pénzbírságra.

azért, mert az előírtnál drágábban és jogtalan előnykövetésével árusítottak műanyag fűlöt.

A Mercur Vállalat szegedi kirendeltségén a telepvezető, a helyettese és két eladó a közületek által leadott szemlélyegpénzt értékesítésénél követelt esetenként 500 forint, vagy még nagyobb összegű csúszópénzt, s így módon két év alatt 120 ezer forintra tettek szert. A bíróság — mint jelentettük —, Víg József telepvezető-helyettes 14 havi börtönbüntetésre és 25 ezer forint pénzbírságra, Jádó Lucian eladót 3 hónapi felfüggesztett szabadságvesztésre és öt ezer forint pénzbírságra, Csorja Gyula telepvezetőt 2000 forint, Fábián Lajos eladót pedig 3000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A Vas- és Edénybolt Vállalat ellenőrzési osztálya derítette ki, hogy a 65. számú kázan-szakbolt vezetője, Ungor László szabálytalanul magánnyilvánosságot vezetett a hiánycikkek számító kázanokat kereső vevőkről akiktől ellenszolgáltatásért 10—15 esetben szeszes italokat, mások 400—500 forintot fordított el. A törvénysértő boltvezetőt elbocsátották és rendőrségi feljelentést tettek ellene.

A példák is indokolták a belkereskedelmi törvényben megfogalmazott szigorú szabályozást, s azt, hogy ki-játszó ellen harcot indítottak.

Az ünnepség résztvevőinek egy csoportja